

Stappenplan voor pachten van natuurgronden

Vorbereiding en disclaimer

Dit stappenplan is voor leden die overwegen om natuurgronden te gaan pachten of al gronden pachten. Aan dit stappenplan kunnen geen rechten ontleend worden en is puur ter informatie.

Op dit moment zijn de verschillen rond het beheren en pachten groot. Bij dezelfde verpachter kunnen dus uiteenlopende afspraken gemaakt worden.

Bovendien hanteren provincies verschillende werkwijzen.

Stappenplan voor de LTO-leden

Voor het opstellen van dit stappenplan heeft de 'LTO Werkgroep Natuurondernemers' diverse leden gesproken, is een enquête gehouden en zijn de bevindingen via een online bijeenkomst en artikel in Nieuwe Oogst gedeeld met LTO leden. Uit dit voortraject komen 5 focuspunten voor het verbeteren van het samenwerken op natuurgronden:

- Uitvoeringsdeel 'beheervergoeding' natuurbeheer naar de boer
- GLB geld voor de boer
- Meer structuur in monitoring en afstemming over natuurr resultaat (met boer bij particulier beheer, TBO bij pacht, en planmaker/verantwoordelijke overheid)
- Langjarige pachtovereenkomst (bijvoorbeeld 18 jaar)
- Meer structuur in gebruiksvoorwaarden en gebruiksdoel (verbeter de afstemming met boer, TBO en provincie)

Stappenplan geeft handvatten en is geen garantie voor succes

Dit stappenplan is er om natuurondernemers handvatten te geven om goed beslagen ten ijs het gesprek aan te gaan. Uiteraard is dit geen garantie voor het ideale pachtcontract.

Dit stappenplan gaat over natuurgrond, dus in bestemming natuur, waar landbouwkundig medegebruik mogelijk is. De vergoedingen voor natuurgrond komen uit Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL).

Een ondernemer kan op twee manieren natuurgrond beheren. In particulier beheer met eigen grond of als pachter van een terrein beherende organisatie (TBO). Naast de individuele mogelijkheid is het ook mogelijk om met andere natuurondernemers samen te werken. Zo kan een groep samenwerkende ondernemers in bijvoorbeeld een coöperatie natuurgrond pachten van een TBO en de coöperatie verpacht dit weer door aan de ondernemers. Zo pacht NBC Krimpenerwaard grond van het Zuid Hollands landschap en zij verpachten dit weer door aan boeren.

Stap 1 Wat is het voor grond

- De gebruiksmogelijkheid van grasland is divers. Voor het GLB is de gewascode belangrijk. Voor grasland met een opbrengst van meer dan 5000 kg ds wordt gewascode 331 gebruikt en kan GLB worden aangevraagd. Voor gewascode 332 kan dit niet. GLB vergoeding is altijd voor de grondgebruiker/boer.

Stap 2 Afspraken over gebruik en behalen van natuurdoelen

- Zoek uit welke natuurdoeltype de provincie daar wil realiseren. [De ligging van de natuurgronden kun je per provincie vinden door te googlen/duckduckgo/eigen zoekmachine op "provincie ... natuurbeheer / natuurbeheerplan".] En nog belangrijker welk beheertype daarvoor nodig is [ga naar www.bij12.nl naar Onderwerpen > Natuursubsidies > Index Natuur en Landschap, klik in de linker kolom op 'Index Natuurtypen en zoek dan op nummer [bijv. N12.02].
- Zoek uit welk natuurdoeltype de provincie daar wil realiseren. Dit is op te vragen bij de verpachter of de provincie. Achtergronden en beheervergoedingen en beheeradviezen voor elk natuurdoeltype zijn te vinden op de website van BIJ12 (www.bij12.nl).
- Vraag naar de frequentie van de monitoring van de natuurdoelen en om deze samen te bespreken. Blijf tussentijds in gesprek. Maak samen een plan om de natuurdoelen te realiseren. Bemesten, beweiden en maaien zijn hiervan onderdeel. Waak erover dat de gebruiksvoorwaarden redelijk en praktisch zijn.
- Maak afspraken over wat de doen bij een verandering of conflict. Bijvoorbeeld als het natuurdoeltype niet meer voldoet, dat er overleg is over een eventuele aanpassing daarvan. Ook het werken met weer- en andere natuurlijke omstandigheden vraagt wederzijds begrip.

Stap 3

Afspraken over de duur van het contract

- Bespreek de voorwaarden van het pachtcontract.
Bij voorkeur een langjarig pachtcontract.

Natuurbeheer gaat over decennia, niet over jaren.

Stap 4

Afspraken over financiën

- GLB en het geld voor het uitvoeringsdeel van beheer is voor jou. [helaas gebeurt het in de praktijk soms anders]
- Kijk goed naar de kosten van het beheren door te kijken naar de standaardkosten. Je zult niet de eerste zijn die denkt dat hij goedkoop pacht en vervolgens veel geld kwijt is aan beheerskosten.

**Achter de boer en tuinder.
Voor ons allemaal.**